

## ‘తరిమెల నాగిరెడ్డి జీవితాచరణ ఆదర్శస్థియం’

**కాప్రేస్ టీ.ఎన్.శతజయంతి సంవత్సర ప్రారంభ సభలో శ్రీ కె.ఆర్.వేంగోపాల్ నివాళ**



**ప్రౌదరాబాదులో సభకు హోజురైన శ్రతిసిద్ధులు; ‘ప్రజాసేవలో తరిమెల నాగిరెడ్డి పుస్తకావిష్కరణ చేస్తున్న కె.ఆర్. వేంగోపాల్ – ఇతర వక్తలు; ఉపస్థితిస్తున్న సి. రాఘవాచారి, కె. రామచంద్రమూర్తి, కె. శ్రీనివాస్**

**ప్రాధాభాద్, 11-2-16 :**

తరిమెల నాగిరెడ్డి మొమెరియల్ ట్రస్టు మరియు తరిమెల నాగిరెడ్డి స్మారక కమిటీల ఆధ్యార్యంలో ప్రౌదాబాద్ సంచరయ్య విజ్ఞానభవన్లో 11-2-16న కాప్రేస్ తరిమెల నాగిరెడ్డి శతజయంతి సంవత్సర ప్రారంభం సందర్భంగా సభ జరిగింది. ఈ సభకు విచ్ఛేసిన వివిధ పత్రికల సంపాదకులకు, వివిధ పార్టీల, ప్రజాసంఘుల నాయకులకు, ప్రజాతంత్ర మేధావులకు, కాటి.ఎన్.బంధుమిత్రులకు, తరిమెల గ్రామస్తులకు నిర్వాహకుల తరఫున ప్రముఖ న్యాయివాది చెరుకూరి సత్యనారాయణ స్వాగతం పలికారు. తరిమెల నాగిరెడ్డి స్మారకకమిటీ అధ్యక్షులు డా.ఘుంటా వెంకట్రావు ఈ సభకు అధ్యక్షత వహించి మాట్లాడుతూ ప్రముఖ మార్పిస్తు మేధావి, విషపువకారుల నాయకుడు కాప్రేస్ తరిమెల నాగిరెడ్డి శతజయంతి సంవత్సరం ప్రారంభంగా నిర్వహించుకుంటున్న ఈ సభ విశిష్టతను వివరించారు. తొలుత సిపిఐ(ఎం-ఎల్) రాష్ట్ర నాయకులు కాసింహెది రుఱాన్ని తరిమెల నాగిరెడ్డి చిత్రపటానికి హాలమాలవేసి నివాశులర్పించారు. సీనియర్ కాప్రేస్, 102 సంఱాల వయోవృద్ధులు, జైలుజీవితంలో టి.ఎన్. సహచరులు కా॥ బంధు నరసింహులు టి.ఎన్. చిత్రపటం వద్ద పుపు గుచ్ఛాలుంచి నివాశులర్పించారు.

చెరుకూరి సత్యనారాయణ సంపాదకత్వంలో తరిమెల నాగిరెడ్డి మొమెరియల్ కమిటీ ఆధ్యార్యంలో ముద్రించిన ‘ప్రజాసేవలో తరిమెల నాగిరెడ్డి’ పుస్తకాన్ని విక్రాంత టి.ఎన్. అధికారి, ప్రజాతంత్ర మేధావి కెఆర్. వేంగోపాల్ ఆవిష్కరించారు. 50 రూఱాల వెలతో, 520 పేజీలతో వెలువడిన ఈ పుస్తకంలో కా॥ నాగిరెడ్డి గురించి ఆయనతో సన్నిహిత సంబంధాలలో కొనసాగిన ఉద్యమ సన్నిహితులు, సహచరులు, ఆయన వ్యక్తిత్వాన్ని దగ్గరగా పరిశీలించిన ప్రజాతంత్రవాదులు, సిపిఐ (ఎం-ఎల్) ప్రధాన కార్యదర్శితో సహ అనేకమంది నాయకులు-కా॥ నాగిరెడ్డి జ్ఞాపకాలతో ముదిషువున్న ఉద్యమ, రాజకీయ అంశాలను, ఆయన వ్యక్తిత్వంలోని విశిష్ట లక్షణాలను ఈ పుస్తకంలోని వారివారి వ్యాసాలతో పేర్కొన్నారు.

‘ప్రజాసేవలో తరిమెల నాగిరెడ్డి’ పుస్తకా విష్ణురణ అనంతరం ఈ సభలో కె.ఆర్. వేంగోపాల్ ప్రారంభోపన్యాసం చేస్తూ తరిమెల నాగిరెడ్డిని ‘క్లాసిక్’గా అభివర్షించారు. క్లాసిక్ ను వివరిస్తూ కమ్యూనిస్టులుగా ఎల్లకాలం పొటీంచాలిన విలువలకు ఆయన నిదర్శనం అని కొనియాడారు. తాను కృష్ణాజీల్లా కలెక్టరుగా ఉన్న కాలంలో 1973లో తొలిసారిగా తరిమెల నాగిరెడ్డిని కలుసుకున్న సందర్భాన్ని ఆయన నెమరు వేసుకున్నారు. 1969లో అసెంబ్లీకి రాజీనామాచేస్తూ ఇటువంటి బాతాపోనీ పొపులద్వారా ప్రజలకు న్యాయం జరగడని ప్రకటించి, ఈ విధానసభలో ఉండటం వృధా అని సాగిన ఆయన ఉపన్యాసం తమలాంటి వారి మదిలో చిరస్థాయిగా నివిచించడ్నారు. ఆయన ప్రజల్ని విష్ణువ కార్యచరువుకు కదిలించటానికి జీవితకాలం నిబద్ధులయినారని కొనియాడారు. కాంగ్రెస్ నాయకత్వంలో సాగిన జాతీయోద్యమం అంతిమంగా బ్రిటిష్ పొలకులతో రాజీ ఒప్పందంతో ముగిసిందని తాకట్టులో భారతదేశం గ్రంథంద్వారా ఆయన వివరించా రన్నారు. అందుకే, స్వాతంత్ర్యానంతర కాలంలోనూ ప్రజల జీవన పరిస్థితులలో మాలిక మార్పు రాలేదని, ప్రజాసంపద యథేచ్చగా విదేశాలకు తరలిపోతున్నదని ఆయన గణాంకాలతో సహ వివరించారన్నారు. స్వాతంత్ర్యంవచ్చి ఇన్నేళ్ళయినా ఇంకా మనదేశంలో వెట్టిచూకిల్ కొనసాగుతోందన్నారు. ప్రౌదరాబాద్ సెంట్రల్ యూనివర్సిటీలోని ఘుటన, దేశవ్యాపితంగా పెరుగుతోన్న మతహింస, దాడులు, ఎవరు ఏం తినాలో శాసీస్తోన్న వైనం వంటి పరిస్థితులన్నీ చట్టముట్టిన నేడు తరిమెల నాగిరెడ్డి అందించిన స్వార్థి, ప్రస్తుత సమాజానికి మరింత అవసరమని కె.ఆర్. వేంగోపాల్ నాక్కి చెప్పారు.

‘సాక్షి’ దివపత్రిక ఎడిటోరియల్ డైరెక్టర్ కె. రామచంద్రమూర్తి మాట్లాడుతూ భారతదేశంలో జరగనున్న పరిణామాలను 50 సంాల క్రితమే తరిమెల నాగిరెడ్డి శాస్త్రియంగా అంచనా వేసిన మేధావిగా పేర్కొన్నారు. ప్రసుత ప్రభుత్వాలు అనుసరిస్తున్న విధానాలు, తరిమెల నాగిరెడ్డి నిర్ధారించిన సూత్రీకరణలనే రుజువుచేస్తున్నా యన్నారు. ఆనాటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకులు తరిమెల నాగిరెడ్డి, చండ్ర పుల్లారెడ్డి, దేవులపల్లి వెంకలేశ్వరరావు తదితరులెందరో వారి జీవితాలను ప్రజలకోసం, విషపోద్యమంకోసం అంకితం చేశారని పేర్కొంటూ వారికి నివాళులర్పించారు. కమ్యూనిస్టులు విడిపోయివన్న విషయాన్ని ప్రస్తావిస్తా తరిమెల నాగిరెడ్డి శతజయంతి కమ్యూనిస్టుల నడుమ ఐక్యచర్చలకు నాంది పలకాలని ఆయన ఆశాభావం వ్యక్తంచేశారు.

విశాలాంధ్ర పూర్వసంపాదకులు సి.రాఘవాచారి మాట్లాడుతూ ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టుపార్టీగా తామంతా కొనసాగిన రోజులలో తమ విద్యార్థిశాఖకు తరిమెల నాగిరెడ్డి బాధ్యనిగా వ్యవహారించిన విషయాన్ని తొలుత గుర్తుచేసుకున్నారు. సాంఘిక, ఆర్థిక, సాంస్కృతిక పీడనలను అన్ని కోణాల్లో వ్యతిరేకించేలా విద్యార్థులందర్నీ ఆయన ఆకర్షించి, కూడగట్టిన తీరు మరిచిపోలేనిదన్నారు. నాగిరెడ్డి మంచి వక్త అని కొనియాడుతూ ‘హి వాజ్ ఎక్కులెంట్ అండ్ రిలవెంట్’ అని బ్రిటన్కు చెందిన ఓ సీనియర్ జర్నలిస్టు చేసిన వ్యాఖ్యలను గుర్తుచేశారు.

‘అంధ్రజ్యోతి’ ఎడిటర్ కె. శ్రీనివాస్ మాట్లాడుతూ భారతదేశంలో వ్యవస్థాగత పరివర్తన తీసుకు రావటంలో సాయుధ ప్రయత్నాలు చేసిన వారిలో తరిమెల నాగిరెడ్డిగారిని ముఖ్యులుగా పేర్కొన్నారు. ఆయన కోర్టు ప్రకటన ‘తాకట్టులో భారతదేశం’ ఆనాటికంటే ఈనాడు మరింత ఎక్కువ ప్రాసంగికతను సంతరించుకున్నరన్నారు. ఆనాటికి దేశంలోవన్న అన్ని విదేశీ కంపెనీలద్వారా లాభాల తరలింపు ఎలా సాగిందో ఆయన వివరించారనీ, ఆనాటికి ఈనాటికి మార్పు ఏమిటంబే, అంతకు ఎన్నో రెట్ల సంపదను, లక్షల కోట్లను క్షణాల్లో తరలించుకెళ్ళగలుగుతున్నారన్నారు.

‘టీఎస్ గుర్తించిన ముఖ్య విషయమేమంబే, విదేశీ బహుళజూతి కంపెనీలకు సంపదను దోచిపెట్టిన కారణంగా, అంతర్గతంగా దేశంలో అత్యధిక ప్రజానీకపు సంక్లేషమానికి, సదుపాయాలకు కావలసిన నిధులు అందుబాటులో లేకుండా పోతున్న అంతాన్ని, భారత ఆర్థిక వ్యవస్థలోని పరాధీనతకు కారణాలను ఆయన వివరించారు. ఆర్థిక విశ్లేషణకు మాత్రమే ప్రాధాన్యతనివ్వటం కాకుండా, ఆయన సూచించిన మార్గంకూడా విశిష్టమైనది. ఆయన మహాన్నత వ్యక్తిత్వం ఆయనను గొప్ప ప్రజాసాయికుల్లో ఒకరుగా చేసింది. నేటి పరిస్థితిలో అనుసరించాలిన వ్యాప్తిన్ని చర్చించుకోవటానికి టీఎస్ శతజయంతి ఒక సందర్భం కావాలి. సాధ్యమైనంత తక్కువ సప్పాలను ప్రజలకందించేదిగా, సాధ్యమైనంత ఎక్కువ ప్రయోజనాన్ని ప్రజలకు చేకూర్చేదిగా ప్రజావిష్వవ మార్గం పుండాలి. మారుతున్న పరిణామాల కనుగొంగా వాస్తవిక ప్రాతిపదికపై మార్పు చేసుకోవటంద్వారా మెరుగైన ఫలితాలను సాధించ గలుగుతాం. ఆచరణను పలచబరిచే మార్పు లేక పిడివాడం చేసే మార్పు అవసరంలేదు’. మెరుగైన సమాజం, నైతిక నాయకత్వం, సాహసం, త్యాగంతో కూడిన ప్రజా ఉద్యమ కార్యకర్తలున్న ఉద్యమం విజయం సాధించి తీరుతుందనే ప్రగాఢవిశ్వసాన్ని కె. శ్రీనివాస్ తన ఉపన్యాసంలో వ్యక్తంచేశారు.

టీ.ఎస్.మెహోరియల్ ట్రస్టు అధ్యక్షులు డా॥ బి. సూర్యసాగర్ మాట్లాడుతూ ‘నియంత మరణిస్తాడు - అతని పాత్ర అంతమౌతుంది. విషపవకారుడు మరణిస్తాడు. వారి పాలన ఆరంభ మౌతుంది’ అన్న సూక్తిని గుర్తుచేశారు. ‘నాగిరెడ్డి రెండవ కోవకు చెందినవారు. కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి సర్వస్వం అర్పించి తరిమెల నాగిరెడ్డి ధృవతారగా నిలిచినవాడు. కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి దాచాపు 100 సంాల చరిత్ర వుంది. అంతర్జాతీయంగా జాతీయంగా వివిధ పెదధోరణలతో సంఘర్షణల నెదుర్కొంటూ ముందుకు సాగుతోంది.

హైదరాబాద్ కుట్రుకేసు నాగిరెడ్డి కుట్రుకేసుగా ఎలా ప్రభ్యాతి గాంచిందో అలాగే మాన్సలైన్ నాగిరెడ్డి లైనుగా ప్రభ్యాతి గాంచింది. ఈ లైనుకోసం పని చేసున్న వారు పెద్ద సంబ్యులో ఉన్నారు. కమ్యూనిజింపై తీవ్రమైన దాడులు జరుగుతున్న సందర్భంలో ఈ సభను జరుపుకొంటున్నాం. క్యాపిటలిజం ఉన్నంతకాలం సోషలిజం కోసం పోరాటం కొనసాగితీరుతుంది. అత్యంత నిమ్మ కులాలుగా చూడబడుతున్న సమూహాలకు టీ.ఎస్. సన్నిహితంగా వెళ్లి వారిని కూడగట్టటాన్ని స్వీచ్ఛయంగా చూశాను. నాగిరెడ్డిగారు నిజంగా ప్రజల మనిషి. ‘నాగిరెడ్డికి తెలిసినవారెవరూ ఆయన మరిచిపోరు - చరిత్ర అసలు మర్చిపోదు’ అని ప్రమభ జర్నలిస్టు చలసాని ప్రసాదరావు పేర్కొన్నారు. భూస్వామ్యవర్గం నుండి వచ్చిన టీ.ఎస్. ఆ వర్గతాప్యాన్ని వదిలివేసుకొన్నారు.

తాము దేశద్రోహాలం కామని పాలకులే దేశ ద్రోహాలని పేర్కొంటూ వారిని బోసులో నిలిపిన ప్రకటనే ‘తాకట్టులో భారతదేశం’. ఈరోజు కనుక ఆయన మీద కేసు పెడితే ‘అమృకానికి భారతదేశం’ అనే పేరున ప్రకటనచేసి వుండేవాడు.

విశాల భారతదేశంలో అనేకరకాల చైతన్య స్థాయిలున్నాయని, తదనుగుణమైన పోరాట రూపాలను స్వీకరించాలని ఆయన పేర్కొన్నారు. సూత్రన ప్రజాస్వామీక వ్యవస్థ సాధన కోసం కృషిచేశారు.

పూర్వదీ దోషించి, సామ్రాజ్యవాద దోషించి రద్దుకావలని, దీనిపై ప్రజలను నిరంతర చైతన్యం చేయాలిన అవసరం కమ్యూనిస్టు పార్టీలపై వుందని టీ.ఎస్. నాక్కిచెప్పారు.

మనదేశాన్ని ప్రజాస్వామీక సమాజంగా మార్చాలంబే - ఈ దేశాన్ని అర్థం చేసుకోవటానికి టీ.ఎస్. ఒక దృష్టిని ఇచ్చారనీ, ఆయను చరిత్ర మర్చిపోదని ఆయనకు నివాళులు అర్పిస్తాడా. బి. సూర్యసాగర్ తన ఉపన్యాసం ముగించారు.

టీ.ఎన్.మొహరియల్ ట్రిస్టు కార్యదర్శి డా॥ పి. జస్వంతరావు మాట్లాడుతూ ‘తాకట్టులో భారతదేశం’ ప్రకటన చేసినప్పుడు కా॥ టీ.ఎన్ గ్రామీణ భారతం గురించి చెప్పిన అంశాన్ని గుర్తు చేశారు. ‘భారత పాలకవర్గాలు భూస్వామ్యవ్యవస్థలో వున్న ఈ గ్రామీణ భారతాన్ని ఒక క్రమ పద్ధతిలో అత్యంత మెల్లగా పెట్టబడిదారీ భూస్వామ్యవ్యవస్థగా మార్పటానికి పూనుకున్నాయి’ అని టీ.ఎన్. చెప్పారు. అయితే ‘పాలకులే వ్యాపిజాన్ని రద్దుచేస్తున్నారు - పెట్టబడిదారీ విధానాన్ని తీసుకు వస్తున్నారు కనుక మనం చూస్తూ వూరుకొందామా?’ అని పరివర్తన విషపాత్రకమైనది కాదు. రైతాంగానికి భూమిపై ఆస్తిషక్కు కల్పించేదికాదు. ఈ పరివర్తన అత్యంత మెల్లగా, అత్యంత నిక్షపంగా సాగుతుంది. ఇది రైతాంగాన్ని సుదీర్ఘకాలంపాటు దారిద్యంలోకి, నిక్షప్పజీవనంలోకి నెట్టివేస్తుంది. కనుక ఈ పరివర్తన ఆశించదగిన పరిణామం కాదు. ఈ కర్తవ్యాన్ని చేగాని విషపాత్రకంగా ‘దున్నేవానికి భూమి’ నినాదంతో వ్యవసాయక విషపంలో రైతాంగానికి నాయకత్వం వహించాలి’ అని టీ.ఎన్. స్పష్టం చేశారన్నారు.

‘3 లక్షల మంది రైతాంగం గత 2 దశాబ్దాల్లో అత్యహత్యలకు పాల్పడ్డరంటే దీనికి మూలకారణమిదే. రైతుల నుండి భూములను తీసుకొని పెట్టబడిదారులకు అప్పగిస్తున్నారు. భూముల నుండి రైతాంగాన్ని బలవంతంగా నెట్టివేస్తున్నారు. కౌలుదార్లు అత్యధికంగా సాగుచేస్తున్నారు. అందుకే దున్నేవానికి భూమి నినాదం ప్రాధాన్యత కలిగి వుందని డా॥ జస్వంతరావు వివరించారు.

సామ్రాజ్యవాదం పొత్త, అది తీసుకువస్తున్న మార్పులు గురించి ఆయన విశేషిస్తూ ‘ఓవెన్జిసి పెద్ద ప్రభుత్వరంగ సంస్తులు స్వయంగా అన్వేషణ, చమురు వెలికితీసి శుద్ధిచేయటానికి అవసరమైన పరిజ్ఞానం, పెట్టబడి వుండి కూడా మనదేశంలో ఆ వనిచేయకుండా కెజిబీసిన్ మొత్తాన్ని విదేశాలకు అప్పగించారు’ అని పాలకుల దళారీతత్వాన్ని వెల్లడిచేశారు.

‘ప్రభుత్వరంగం ఎందుకు తోడ్పడిందంటే - భారత బూర్జువావర్గం బలహీనంగా ఉండి తాను సాంతంగా పరిశ్రమలు పెట్టుకోలేని స్థితిలో ప్రభుత్వమే ఆ బాధ్యతను తీసుకొని భారీ పరిశ్రమలను నిర్మించింది. ఆ తర్వాత ఆ భారీ పరిశ్రమల లభ్యించి పెట్టబడిదారులకు, సామ్రాజ్యవాదులకు సమకూర్చిపెట్టింది. భారీ పరిశ్రమల పేరిట వచ్చిన నష్టాన్నంతా ప్రజాధనంతో సచ్చిదీలినిస్తూ వారికి దోచిపెడుతున్నదన్న కా॥ టీ.ఎన్. విశ్లేషణ సరైనదని సేకికి మరింతగా వెల్లడవుతోందన్నారు.

సూతన ఆర్థికవిధానాల అమలు నాటికి - ‘భారత బూర్జువావర్గం బాల్యవస్థను దాటింది. నిలదొక్కుకుని అంతర్జాతీయ పోటీని ఎదుర్కొలుగుతుందని పాలకులు చెప్పారనీ, 25 సం॥ల తర్వాత పరిశీలిస్తే అందుకు భిన్నంగా భారత దేశంలోని పరిశ్రమలన్నింటినీ సామ్రాజ్యవాదులు కబ్బించి వేయటమే జరుగుతోందన్నారు. భారత ప్రభుత్వం సామ్రాజ్యవాదుల ముందు మోకరిల్లటమే జరిగిందని, సామ్రాజ్యవాదం దేశంలో వ్యవసాయ రంగాన్ని మొత్తం తన గుప్పెల్లోకి తీసుకుండని ఈ పరిస్థితులలో “టీ.ఎన్. చెప్పిన ఈ విషయాలను ప్రజలలోకి తీసుకువెళ్ళి సమాజ మార్పుకోసం కృషిచేయాలని చెప్పు డా॥ జస్వంతరావు తన ప్రసంగం ముగించారు.

సభకు అధ్యక్షత వహించిన డా॥ ఫుంటా వెంక్టట్రావు మాట్లాడుతూ టీ.ఎన్. కుట్రకేసులో సహా ముద్దాయిగా జైలులో ఆయనతో సన్నిఖితంగా గడిపే అవకాశం లభించిందన్నారు. ప్రతి అంశాన్ని ప్రార్థించి, ఉద్యమానికి అనుకూలంగా మలిచే దృష్టి టీ.ఎన్.లో వున్నదన్నారు. గుంటూరులో పోర హక్కుల మహాసభలో ఆయన చేసిన ఉపాయానం ఆనాటి నిర్వింధ పరిస్థితుల్లో ఉత్సేజాన్నిచ్చిందని, అనేకమందికి ఉపిరి పీల్చుకోవటానికి తోడ్పడిం దన్నారు. తమను కార్యకర్తలుగా తీర్చిదిద్దిన తీరు కూడా మరువలేనిదన్నారు. ప్రజాసంఘాల పరిధులను టీ.ఎన్. చాలా స్పష్టంగా నిర్వించే వారని, తదనుగుణంగా వ్యవహారించటం ఆయన ప్రత్యేకత అని పేర్కొన్నారు. ఇంకా ఈ సభలో పలువురు టీ.ఎన్.తో తమకున్న పరిచయాన్ని, జ్ఞాపకాలను ఈ సందర్భంగా గుర్తుచేసుకున్నారు. టీ.ఎన్. యొక్క శతజయంతి సంవత్సరకాలంలో పలు ప్రాంతాల్లో కార్యకర్తాలు నిర్వహించాలనే స్ఫూర్తితో సభ ముగిసింది.

00000